

Ademés, quan la realisà, sempre buscada per son pare.

Fracassada aquesta tentativa, ¿què podia fer?

Rebutja, com mancada de tot valor, l'informe de la realitat que també

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.-Art antich y modern.-Pedagogia artística.-Museus y Coleccions.-Art nacional y extranger.-Curiositats barcelonines.-Ressenya de conferencies.-Exposicions locals y forasteres.-Llibres y Escoles.
Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

196

Decoració de Torres-Garcia a l'iglesia de Sant Agusti

L'obra i el llibre de Torres-Garcia

Esperàvem celebrar l'aparició del llibre de Torres-Garcia «Notes sobre Art», en el moment en que acabés, en les nostres columnes, la publicació de l'interessantíssim estudi que, sobre la personalitat del nostre puríssim decorador, ha escrit darrerament el notable escriptor americà en J. Peyró, representant a Brussel·les del gran rotatiu americà «La Nación».

No és pas, certament, despullada de emoció la feina de comentar l'aparició d'un llibre com el de Torres-Garcia en el nostre món. Un llibre ple de puríssimes doctrines, i de tantes afirmacions adreçades a la rehabilitació de nostre propi sentit artístic, ha d'influir de una manera poderosa en l'orientació de la nostra joventut, i representa per tant un fet digne de tota atenció per aquells qui pas a pas anem seguint l'evolució de les forces espirituals de la nostra Catalunya vers una ascensió ideal.

El llibre de Torres-Garcia té el valor d'un fet; d'un fet en pro de la obra magna de la purificació artística de la nostra terra, on els ingredients de totes les cultures han trobat aptituds per a ésser adaptats, però a aquestes aptituds no han trobat encara el seu centre, el punt veritable que cal trobar per al seu desenvolupament natural, que és el d'adaptar-se a les essències naturals del país i de la raça, per a fer-ne obra d'art digna d'eternitat i de glòria. Per això senyalen el fet en aquestes columnes, on voldríem que quedés escrita la crònica entusiàstica de l'ascensió del nostre poble cap a les glòries definitives.

Deu ser ja l'hora en que tots els nostres artistes han llegit el llibre que motiva aquestes ratlles. És un petit llibre, de bella presentació, decorat hàbilment de grans fets al bou, presentat amb una austeritat plena de gràcia, per l'impresaria Masó, de Girona, al públic selecte que l'haurà de tenir a les mans. No voldríem, doncs, per tant, fer un comentari resumint els conceptes exposats, ni menys fer crítica sobre d'ells. La nostra conformitat amb lo que l'autor exposa és absoluta, i no ve a ésser més, en resum, el llibre, que la definició de molts principis lligats per una general unitat a tot un sistema ideològic on en Torres-Garcia s'ha trobat vivint des de molts anys, i on hem vin-

gut a conèixer per distints viaranyes altres gents dedicades a treballs espirituals diversos.

Però el que voldríem fer veure, en aquest instant de la seva aparició, l'estat del nostre moment artístic, i cridar l'atenció sobre un fenomen que s'observa entre les nostres joventuts dedicades a les coses d'art. És en aquest instant precís, justament, quan les activitats van a posar-se en moviment desvetllades pel crit de l'ideal, que calia la precisió dels conceptes que el llibre dona. Per això les «Notes sobre Art», de Torres-Garcia, cauen a son temps com un fruit de la branca.

Cauen a son temps com el fruit de la

cas social, quan l'artista comença a veure que les grans emocions estètiques apareixen en les coses pures, quan se comença a penetrar del principi fonamental de que la Belleza ideal perseguida pels romàntics no és una cosa que s'elabori, sinó un resultat d'harmonies, una evolució de disciplines, un resultat de consideracions filosòfiques sobre totes les coses de la vida i sobre les matèries amb que l'artista construeix la seva obra.

Després d'una centuria i mitja de pintura romàntica, alimentada per la decadència del Renaixement italià, que és històricament el moment de la decadència nacional de Catalunya, comença

Decoració de Torres-Garcia a l'Institut d'Estudis Catalans

la branca en el camp activíssim del nostre petit món artístic, quan comencen a ser sentides i compreses les veritats pures i fonamentals del nostre

a veure's que la vana teoria de l'Art per l'Art no és més que'l resultat mésquí d'una idealitat esguerrada que, en comptes de cercar el goig en les coses substancials i lògiques de la vida, va a cercar-lo en les altituts vagabondes, entre boires d'ensomni que, tot separant l'art de la vida, el converteixen en cosa de passa-temps per a les gents aqueferades i saviament ocupades en afers que directament interessin al viure real.

Comença a comprendre's, per tant, que les matèries amb que's construeix la obra d'art són el principi de la seva bellesa. Que de la seva expressió ne surt l'emoçió, que l'escultura és una arquitectura amb raó humana, que la pintura no és un motiu d'emoçió particularista tancada dins d'un marc com un perfum dins d'una capsa, sinó quelcom que acompanya a l'home, no comptant-li fets, no explicant-li històries, no revelant-li casos o estats de la natura, sinó oferint-li harmonies que acompanyin el seu viure, donant-li gràcia pura per a enriquir l'espectacle que s'ofereix als seus ulls.

I cap aquestes realitats de pura artística que, per ésser més ideal, és més basada en els principis materials, s'hi sentien atrets ja uns quants dels més joves dels nostres productors d'art de més senyalat talent. Una espurna aqua, una altra allà, la nostra mirada veia com s'anava formant una unitat magnífica, perquè, partint de diversos punts, se presentava un resultat final de coincidència que el llibre de Torres-Garcia ha precipitat, que el llibre de Torres-Garcia ha sentat i ha fet definitiu per glòria nostra.

I dona vida a aquestes conceptes, i els dona una gran eficàcia, no pas la seva lletra, sinó una vida d'exemple que hi ha al darrer, un cas humà que ha treballat segons ells, i millor dit encara, ells són el resultat de fets, emanació viva d'experiències, i són com l'aigua d'una font que raja tremolosa i palpitant, perquè a dalt la congesta li dona la vida, com l'obra de Torres-Garcia els dona la raó.

La veritable força dels principis és sempre deguda a una causa viva anterior que permet fixar-los. Tota organització filosòfica, tendint a una sistematització de les Arts, no tindrà més valor que'l d'un joc de pensament. Serà en canvi forces influents en l'organització i direcció de les forces espirituals, aquelles lleis que s'han definit el fet viu, i devindran fórmula de disciplina, sense portar la mort

de les substancies individuals de les quals els conjunts prenen el tò i la força.

Realment, en Torres-Garcia ha comprovat la realitat d'això al donar-nos el seu llibre després de tota una vida inflorada en l'ansia d'ideal, després de resoldre aquest ideal amb més o menys medís, en obres seves que no podem oblidar, i que, com tota producció obediènt a lleis generals i per tant, profundament, sincerament belles, passen desapercebudes al costat de les que van adreçades a meravellar els ulls del pròxim.

I al recordar això, no volem comptar la darrera exposició de les obres de l'artista feta l'any passat a les Galeries Dalmau, en la que per primera vegada el públic oferi una atenció dedicada a l'obra del nostre pintor; més sí que voldríem recordar els esforços silenciosos de les pintures de l'altar del Santíssim a Sant Agustí, les d'una petita capella en un convent de Sarrià, les del negociat d'hisenda de Casa la Ciutat, barrejament arriscades del seu lloc, i tant i tants altres projectes començats, estudis que no han passat als termes del projecte, sense paret on desenrotllar la visió pura i on donar l'exemple, on realitzar el fet que és el que té la veritable influència.

Per això nosaltres avui, més que comentar el llibre, dins els principis del qual ens sentim formant part d'una unitat ideològica, volem recordar els fets dels quals és conseqüència, volem mostrar les arrels d'aquests principis, volem dir: veus aquí la força que empeny l'aigua pura d'aquesta deu tremolosa i viva plena de substancies reals.

Això és l'obra de Torres-Garcia, al qui sortosament li han sigut ofertes darrerament les amplies parets d'una sala pública per a realitzar el seu ideal definitiu. El germen d'aquestes doctrines predicades, heu-elaquí en les pintures de Sant Agustí, plenes d'un sabor de tradició gustosíssima, solennes i tranquil·les, com les coses que van cap als versos estats definitius.

Elles, com la professió de les nostres energies, se desenrotllen sobre la frescor del mur, despullades de tot incident romàntic, de tota contorsió espantosa. Renexen en elles el sanitat de la perduda humanitat i ofereixen en el seu silenci la llei que el llibre més tard ens dona.

Fragment de decoració de Torres-Garcia

una auríola vaga i indecisa, davant les forces joves que s'organitzen per a entrar al camí de la veritable pura artística. Una tornada de decoradors d'arquitectes ve a succeir infal·liblement als darrers pintors impressionistes, que van des del seu lloc, i amb obres no pas mancades d'interès, senyalant la darrera etapa de la Catalunya provincial artística de França, mentre els altres inicien l'època de la Catalunya nació creadora, retornant als versos principis de la seva natural producció.

Joaquim FOLCH I TORRES.
París, 8 de setembre de 1913.

Pel desvetllament d'un art noble

En Flama té un gran amor per la pintura mural, de tan antiga i nobla tradició. Tots els grans pobles que han tingut un art gloriós, s'afanaven de posar-ne exemplars valuosos. L'existència de grans pintures murals senyala sempre la d'una civilització orgànica, plena, car va lligada amb la de grans edificis destinats als serveis de la nació, de palaus en els quals s'administren els béns o la justícia, de temples en els quals oren les multituds, de centres en els quals se labora per la cultura patria.

Veus aquí perquè en l'actual florida de Catalunya s'inicia ja l'art de la gran decoració mural i palpitant en algun artista ansietat de fundar-ne escola, procurant ressuscitar la nobilitat, l'honorada pintura al fresc, il·lustrada per tan grans artistes d'altres èpoques.

Sens dubte en Torres-Garcia ha estat el primer que, amb perfecte coneixement i portat per una ben marcada vocació, ha començat a preocupar-se de la pintura mural. Nosaltres, que l'hem seguit de des son començament, hem pogut veure amb quina perseverança, sense mai defallir, ha ensajat maneres i procediments, i com, per mig de les més oposades manifestacions de l'art, aquí i fora d'aquí, ell ha seguit son camí recte, especialitzant-se més cada dia. Fruit d'aquesta obstinada recerca, i podríem dir terme, ha estat l'adopció per a les seves pintures, del procediment al fresc, que ja d'anys ve estudiant.

I devia ser així, ja que, al voler renovar l'antiga tradició de la pintura de mur, havia—com ell mateix ens ho té dit—de tornar als vells procediments.

Mes no ha estat en va son gran esforç i treball. La seva obra, de temps apreciada pels intel·ligents, comença a

fer-se lloc, i al palau de la Generalitat Catalana ha trobat bella acollida i la Sala de Sant Jordi comença a espaiar-se. Però ja'n parlarem un altre dia que millor oportunitat s'ho porti d'una altra decoració; ja parlarem també com sorgeix de sota l'arrebocat tapava les columnes, la nua pedra picada en mal-hora desapareguera sota un gruix de guix i de pintura.

Per avui notem amb goig com pintura de Torres-Garcia exerceix influència en alguns dels nostres pintors, provocant entre ells un desvetllament cap a les tradicions nobles i llurs nobles procediments.

Apart d'aquest, sabem que altres s'han posat baix la seva direcció, donant uns la rutina de l'Escola de Belles Arts, i altres la pintura impressionista.

Aquest petit grup que's proposa sagrar llur activitat exclusivament a pintura i escultura decoratives, estudiant totes les qüestions que venen involucrades, com són les seves relacions amb l'arquitectura, caràcter segons el estil, procediments, matèries que s'emplacen i formes adequades an aquestes matèries, donarà a conèixer que vegades a l'any, en un petit fascicle, il·lustrat, una mostra dels seus treballs. Esperem que aquesta escola de decoració, quan dugui sos treballs a la pràctica, com és son desig—bel·les tures al fresc i escultures ben establides, etc.—la orientació és de fer un art ben meridional—de cercar lo que li cal, lo alegre, lo serè—lo clàssic, és a dir, de fer una Catalunya i llatina.

FLAMA

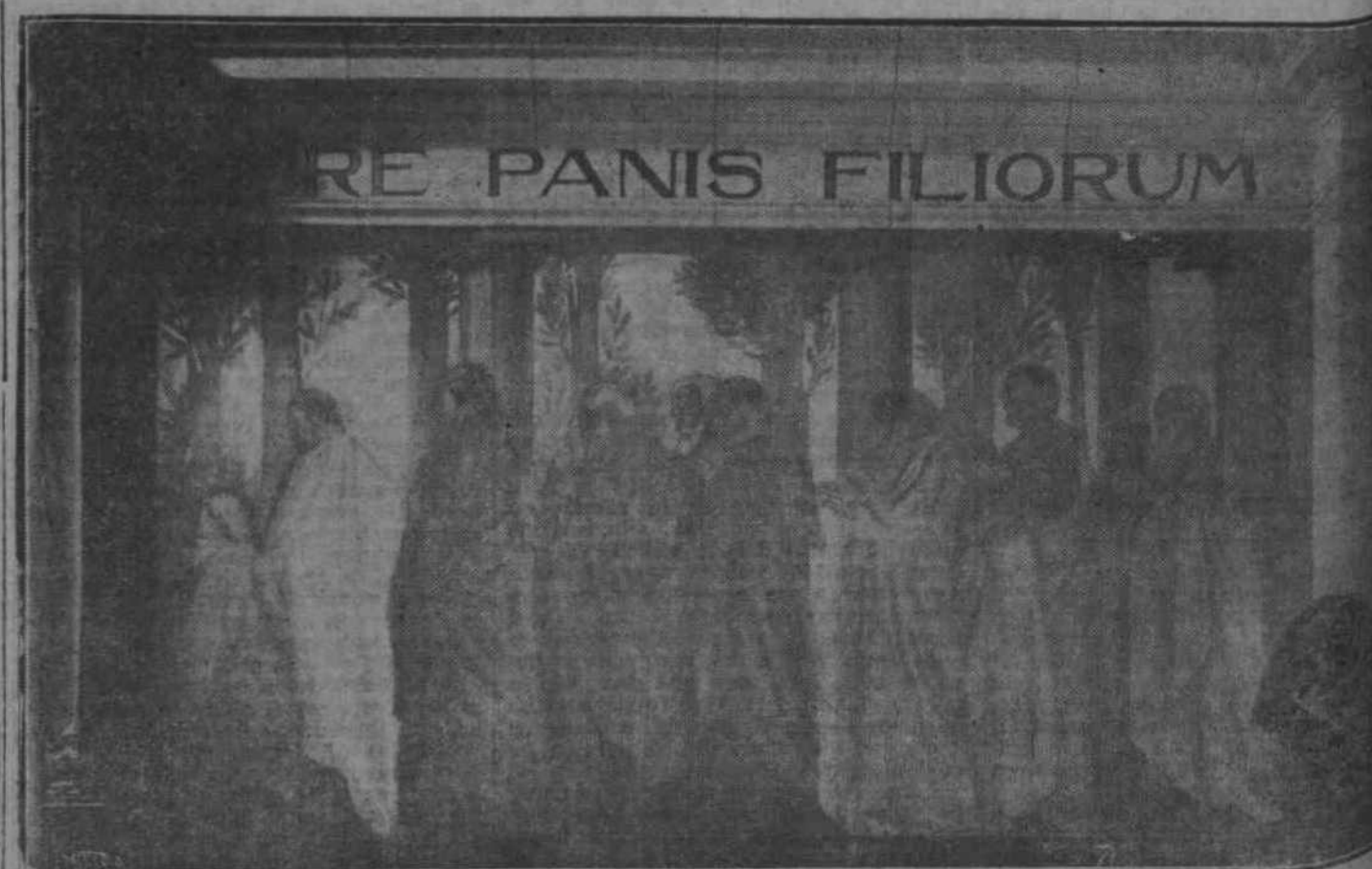
París al dia

La moda d'Orient, en aquests dies se n'emporta lo més escultit de la ciutat parisenca. Arreu, en els magatzems i en les botigues luxoses s'ofereix a la visió fatigada de l'europà la novetat malaltica de lo oriental, la complacència del menjar per als paladars estragats.

No podríem calificar altrament aquesta moda orientalista, que revela un ne de mort evident en un poble que aquest, que en el gust de les coses han deixat les rutines dels estils antics per una banda, i els intents solament fracassats de renovació, una altra. Certament, la mort és una d'aquestes estridències, l'agitació a porta un afany insaciable de renovació.

Fragment de decoració de Torres-Garcia

Decoració de Torres-Garcia a l'iglesia de Sant Agustí

